

Datum 2022-11-09
Diarienummer 0924/22

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till
ku.md@regeringskansliet.se

Diarienummer Ku2022/01317

Göteborgs Stads yttrande över betänkandet Vår demokrati – värd att värna varje dag

Göteborgs Stad ser fördelar med att det inrättas en nationell demokratifunktion som samordnar olika kunskapshöjande och demokratifrämjande insatser. Samtidigt är bedömningen att det redan idag finns myndigheter som har liknande uppdrag. Det föreslagna uppdraget skulle således gagnas av en tydligare beskrivning och gränssnitt gentemot befintliga uppdrag. Demokratiutvecklingen är beroende av ungas tilltro till och deltagande i samhället och de utmaningar samhället står inför kräver att civilsamhället tydligt är med i beslutsprocesserna. Således ser Göteborgs Stad att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) skulle vara en lämplig myndighet att ge det föreslagna uppdraget.

Göteborgs Stad har goda erfarenheter från samverkan med länsstyrelsen i demokratistärkande insatser och ser att det kan finnas lokala fördelar med ett stärkt uppdrag. För att minska de regionala ojämlikheterna är ett permanent uppdrag till länsstyrelserna att föredra framför ett särskilt ansökningsförfarande. Detta möjliggör ett långsiktigt och uthålligt regionalt och lokalt samarbete, utan administrativt betungande ansökningsprocesser, inom vilket metodutveckling och kunskapsspridning kan ske.

Uthålligheten i demokratin kan stärkas genom ett större fokus på demokrati i myndigheternas arbete. Även konsekvensbeskrivningar ger möjlighet till ett större fokus på nationella förslags inverkan på demokratin, såväl lokalt som nationellt. Det är dock inte primärt skrivningar som saknas på området, utan ett handlande som faktiskt stärker medborgarnas förutsättningar att ta tillvara demokratins möjligheter i stort. Därav ser Göteborgs Stad positivt på de pilotprojekt som föreslås i samband med förslaget. En ambition bör vara att pilotprojekten ger vissa svar kring hur antidemokratiska krafter kan begränsas, fri åsiktsbildning stärkas och hat och hot minska.

Göteborgs Stad delar kommitténs problembild kring oklarheter och skillnader i synen på hur skolans demokratiuppdrag har påverkat möjligheterna till likvärdig kunskap om, och deltagande i, demokratin för barn och unga. Bestämmelsen från 2018 om att rektorn beslutar om huruvida politiska partier ska bjudas in till skolan bör utvärderas för att säkerställa att den inte inverkat negativt på möjligheten till likvärdiga kunskaper om valet och politiska partier. Förslaget om att skolans demokratiuppdrag bör förtydligas är relevant och allmänna råd är ett tillvägagångssätt som skolor idag har god vana att använda sig av. Dessa allmänna råd behöver dock tydliggöra hur demokrati kan genomsyra all undervisning och inte göra demokrati i skolan till ett eget spår. Råden bör även fokusera på hur skolorna stärker utvecklingen av demokratiska förmågor, motståndskraft och konfliktlösning, snarare än kunskap om demokrati. Beträffande Skolinspektionens eventuella uppdrag att genomföra kvalitetsgranskningar av skolornas arbete med demokrati så vill Göteborgs Stad framhålla vikten av att utformningen av uppdraget sker i samverkan med huvudmännen.

Kommunstyrelsen har i beredningen av betänkandet samrått med Göteborgs Stads Ungdomsfullmäktige vars synpunkter i sin helhet bifogas yttrandet. Bland synpunkterna nämns insatser för att öka kunskapen om demokratiska processer, insatser för att involvera barn och unga samt ett tydligare demokratifokus i skolan där elever ges reella möjligheter att påverka.

Sammanfattningsvis bedömer Göteborgs Stad att förslagen i betänkandet är relevanta, men att det behövs fler insatser för att stärka demokratin. Det är viktigt att värna hur vi agerar demokratiskt i ord och handling även mellan valen och inte bara kunskapen om demokrati som styrelseskick. En långsiktig, uthållig och inkluderande demokrati kräver fokus från hela samhället där kommunerna, med sina många verksamhetsområden och närhet till medborgarna, har en viktig roll att fylla. För att finna lösningar på de utmaningar samhället står inför måste även civilsamhällets röster stärkas.

Göteborg den 9 november 2022
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld